

Til lovforslag nr. L 197

Folketinget 2014-15

Betænkning afgivet af Ligestillingsudvalget den [27. maj 2015]

2. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet.

(Indførelse af krav om retlig interesse, formandsafgørelser samt mulighed for, at Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution kan indbringe visse sager for Ligebehandlingsnævnet m.v.)

[af beskæftigelsesministeren (Henrik Dam Kristensen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget. Liberal Alliance har stillet ændringsforslag nr. 1 til lovforslaget og V og KF har stillet ændringsforslag nr. 2.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 29. april 2015 og var til 1. behandling den 8. maj 2015. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Ligestillingsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 16. marts 2015 dette udkast til udvalget, jf. LIU alm. del – bilag 30. Den 29. april 2015 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 3 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget mener, at Ligebehandlingsnævnet fortsat har sin eksistensberettigelse. Venstre og Det Konservative Folkeparti finder, at det er vigtigt, at Danmark går forrest i ligestillingsdebatten og viser, at der ikke skal accepteres nogen former for diskrimination i det danske samfund. Desværre har der, siden Ligebehandlingsnævnet blev oprettet i 2009,

vist sig en tendens til, at Nævnet behandler sager, hvor man kan diskutere, om der er tale om reel diskrimination – eksempelvis i forhold til sagerne om Bella Sky, frisørpriser, entrépriser til strikkefestivaler osv. Mange af disse sager handler om forskel i priser på baggrund af køn. Derfor skal der indføres nogle nye retningslinjer for Ligebehandlingsnævnet. Målet er, at Ligebehandlingsnævnets arbejde igen kan fokuseres på vigtige og reelle diskriminationssager. Venstre og Det Konservative Folkeparti finder, at indførelse af et gebyr for indbringelse af sager ved Ligebehandlingsnævnet vil medvirke hertil, og derfor har de to partier fremsat ændringsforslag herom. Gebyret bør ligge på 500 kr., der findes at være et rimeligt niveau, der ikke vil afholde klager fra at indbringe sager med reelt indhold for Ligebehandlingsnævnet, og det er samtidig et niveau, der minder om niveauet for gebyret for indbringelse af klager for Forbrugerklagenævnet, som dette vil være efter 1. oktober 2015, hvor lov om alternativ tvistløsning i forbindelse med forbrugerklager træder i kraft. Hvis klager får medhold i sin klage, eller klagen afvises fra behandling ved Ligebehandlingsnævnet, skal klager have gebyret tilbagebetalt, og et eventuelt overskydende provenu fra gebyrindbetalingerne skal gå til generelle skattelettelser.

Liberal Alliances medlem af udvalget bemærker følgende: Den 2. marts 2015 blev der indgået en bred politisk aftale med henblik på at »målrette Ligebehandlingsnævnets arbejde«. Det blev herved understreget, at det for aftaleparterne var vigtigt, at Ligebehandlingsnævnet fokuserede på »reelle ligestillingsmæssige problemstillinger frem for sager af mere bagatelagtig eller kuriøs karakter«.

På baggrund af ovenstående aftale fremsatte regeringen den 29. april 2015 dette lovforslag. Lovforslaget lægger op til indførelse af et krav om, at klager skal have »retlig interesse«, førend den pågældendes sag kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet. I praksis vil lovforslaget eksempelvis medføre, at man selv skal udsættes for forskelsbehandlingen og ikke længere kan sidde hjemmefra og klage over et diskoteks kønsbestemte prisdifferentiering.

Lovforslaget vil dog ikke løse det af aftaleparterne adresserede problem, eftersom kravet om retlig interesse alene relaterer sig til *hvem*, der kan indbringe en sag og ikke *hvilke* sager, der kan indbringes. Således vurderer tænketanken Justitia, at ca. halvdelen af de 142 sager, der hidtil har været indbragt vedrørende kønsbaseret prisdifferentiering, fortsat vil kunne indbringes for Ligebehandlingsnævnet, hvis lovforslaget bliver vedtaget.

Liberal Alliance er af den klare holdning, at ulovlig forskelsbehandling er uacceptabelt og bør bekæmpes. De seneste års mange bagatelagtige sager har dog været med til at forvrænge »diskriminationsbegrebet« i en sådan grad, at Ligebehandlingsnævnets fokus fjernes fra de reelle diskriminationssager.

Liberal Alliance har på denne baggrund stillet ændringsforslag om, at der indføres en betingelse om, at klageren har lidt væsentlig ulempe, før sagen kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet. Med ændringsforslaget vil de mest bagatelagtige sager blive afskåret fra behandling ved nævnet, hvorved fokus bliver bragt tilbage til den oprindelige hensigt med nævnet, nemlig at udgøre et værn mod ulovlig forskelsbehandling. Med ændringsforslaget sendes desuden et klart signal om, at forskelsbehandling af saglige og objektive grunde, og herunder særligt i sager om kønsdiskrimination på området for varer- og tjenesteydelser, og hvor forskelsbehandlingen ikke er begrundet i eller medfører risiko for at udelukke det ene køn, ikke skal kunne belaste ressourcerne i Ligebehandlingsnævnet.

Af bemærkningerne til § 2 i lov om ligestilling fremgår det, at forbuddet mod forskelsbehandling ikke gælder, hvis forskelsbehandlingen er begrundet i saglige og objektive forhold, der ikke er begrundet i køn. Bestemmelsen er således ikke til hinder for, at der opkræves forskellig betaling for erhvervsmæssig betjening mv. af kvinder og mænd, hvis dette er begrundet i en forskel i omkostningerne. Princippet om ligebehandling er defineret i direktivet om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer- og tjenesteydelser. Direktivet indebærer et forbud mod direkte såvel som indirekte forskelsbehandling, men fastslår også, at princippet om ligebehandling ikke kræver, at der altid skal leveres faciliteter til mænd og kvinder på et fælles grundlag, så længe de ikke leveres på gunstigere betingelser til medlemmer af det ene køn. Et væsentlighedskrav som det Liberal Alliance foreslår, harmonerer endvidere med betingelserne i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 35, stk. 3, som ændret ved tillægsprotokol 14, art. 12, som også opererer med et krav om væsentlig ulempe, før en sag kan blive realitetsbehandlet ved den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

En indførelse af en bagatelgrænse som foreslået i ændringsforslaget vil derfor være i overensstemmelse med hensigten bag den danske ligestillingslov, ligesom det umiddelbart vil følge Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Såfremt der indføres en bagatelgrænse som foreslået, vil det forventeligt ikke længere være nødvendigt med formandsafgørelser eller en særlig adgang for Institut for Menneskerettigheder til at indbringe principielle sager, da alle de sager, der vil blive behandlet, vil have mere principiel karakter end mange af de sager, som Ligebehandlingsnævnet behandler i dag. Derfor kan det også på sigt overvejes at opheve bestemmelserne herom, såfremt de viser sig at være overflødige.

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

4. Ændringsforslag

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af et *mindretal* (LA), tiltrådt af <>:

1) I § 1 indsættes som *stk. 8*:

»*Stk. 8* En klage kan alene indbringes for Ligebehandlingsnævnet, hvis det skønnes, at den krænkede har været udsat for væsentlig ulempe.«

[Indførelse af krav om væsentlig ulempe ved indbringelse af sager for Ligebehandlingsnævnet]

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af <>:

2) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»01. Efter § 13 indsættes:

»Regler om gebyr

§ 01 Klageren skal betale et gebyr for behandling af en klage ved Ligebehandlingsnævnet.

Stk. 2. Gebyret i stk. 1 tilbagetales til klageren, hvis klageren får medhold i sagen, eller hvis sagen afvises fra behandling ved Ligebehandlingsnævnet.

Stk. 3. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om størrelsen og betalingen af det i stk. 1 nævnte gebyr.«

[Indførelse af gebyr for indbringelse af sager for Ligebehandlingsnævnet]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås at skærpe kravene for, at en sag kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet sådan, at en sag alene kan indbringes for nævnet, såfremt den krænkede har været udsat for væsentlig ulempe. Ved vurderingen af »væsentlig ulempe« bør der skelnes mellem forskellige typer af forskelsbehandling, og det bemærkes herved, at der således er forskel på beskyttelsesinteressen i forhold til forskelsbehandling eksempelvis på arbejdsmarkedet og på området for varer- og tjenesteydelser. Med ændringsforslaget sikres det, at de mest bagatelagtige sager afskæres fra behandling ved Ligebehandlingsnævnet.

Til nr. 2

Med *stk. 1* foreslås det, at en klager – som det også er tilfældet på andre områder, eksempelvis ved klager til Forbru-

gerklagenævnet – skal betale et gebyr for at indgive en klage til Ligebehandlingsnævnet. Hermed søges det sikret, at klager der indbringes for Ligebehandlingsnævnet – i højere grad, end det er tilfældet i dag – har et reelt indhold. Det foreslåede *stk. 2* sikrer, at klageren får klagegebyret tilbagebetalt, hvis klageren får medhold i sin klage, eller hvis sagen afvises fra behandling ved Ligebehandlingsnævnet. Med *stk. 3* foreslås det, at beskæftigelsesministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om størrelsen af gebyret, samt betalingen heraf. Det er hensigten, at gebyret fastsættes til 500 kr. På denne måde kommer gebyret til at ligge på et rimeligt niveau, der ikke vurderes at ville afholde klagerne fra at indbringe sager for Ligebehandlingsnævnet, og det er samtidig et niveau, der minder om gebyret for indbringelse af klager til Forbrugerklagenævnet, som dette vil være efter 1. oktober 2015, hvor lov om alternativ tvistløsning i forbindelse med forbrugerklager træder i kraft.

Yildiz Akdogan (S) Rasmus Horn Langhoff (S) Rasmus Prehn (S) Karin Gaardsted (S) Troels Ravn (S) Astrid Krag (S)

Lennart Damsbo-Andersen (S) Liv Holm Andersen (RV) nfm. Zenia Stampe (RV) Marlene Borst Hansen (RV)

Özlem Sara Cekic (SF) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Johanne Schmidt-Nielsen (EL) Stine Brix (EL)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL) Louise Schack Elholm (V) Karen Ellemann (V) Jane Heitmann (V) Jakob Engel-Schmidt (V)

Finn Thranum (V) Mads Rørvig (V) Inger Støjberg (V) Fatma Øktem (V) Pia Adelsteen (DF) Liselott Blixt (DF)

Martin Henriksen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Merete Riisager (LA) fmd. Charlotte Dyremose (KF)

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 197

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og hørings svar, fra beskæftigelsesministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 197

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om ministeren kan bekræfte, at sager vedrørende kønsbaseret prisdifferentiering som eksempelvis »Galopbane-sagen«, der blev afgjort af Ligebehandlingsnævnet den 11. maj 2015, fortsat vil kunne indbringes for Ligebehandlingsnævnet, hvis lovforslaget bliver vedtaget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvorvidt andre EU-lande, herunder Tyskland, fortolker forbuddet mod kønsbaseret diskrimination ligeså vidtgående som Ligebehandlingsnævnet i sager om eksempelvis prisforskelle på barer og natklubber, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvorvidt Ligebehandlingsnævnets fortolkning af forbuddet mod kønsbaseret diskrimination stemmer overens med retspraksis fra EU-domstolen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå